

ACTORII DESPRE STAGIUNE

Ion Dichiseanu Să ieșim din prejudecăți!

Deși contestat cu vehemență de unii critici, mă ambiționez să cred că interpretarea lui Othello rămâne pentru mine una din marile victorii și bucurii ale acestei stagiuni și ale carierei mele. Zece ani am purtat rolul în minte și în inimă, ca pe un vis obsedant. Părerii ale unor oameni de teatru în care am avut și am încredere, mi-au alimentat și întretinut permanent dorința de a înfrunghia acest îndrăgît personaj shakespearian. Am dat examen cu el, în anul III, la Institut. Cei care m-au văzut atunci, mi-au prezis că voi izbûti, mai târziu, odată cu maturizarea mea profesională, să încarnez cu adevărat pe Othello. I-am luat în serios. Și mai serios i-am luat pe cei care, văzîndu-mă apoi, în *Antoniu și Cleopatra*, mi-au pus, de asemenea, în față, această perspectivă. Se afla, printre „vizionarii” de atunci, și cunoscutul critic englez David Moore. Nu cred să existe actor care în asemenea condiții, văzîndu-și idealul

de creație susținut de atîtea autorizate păreri, să renunțe cu ușurință la el. Nu desconsider rolul și judecata criticii în orientarea și dezvoltarea artei noastre. Aș vrea numai să spun că m-au surprins și m-au îndurerat cronicile ai căror autori îmi fac impresia că n-au privit spectacolul nostru cu seriozitatea care a marcat efortul nostru, al celor ce l-am construit, și au socotit că pot să arunce asupra faptei noastre, din vîrfurile condeiului, nu judecări critice întemeiate, ci o desconsiderare umilitoare și atît, pornită dintr-o apriorică neîncredere.

Mă bucur ca actor de simpatia publicului. În bună măsură — o știu — deoarece m-am manifestat (pare-se nu fără succes) și în domenii mai puțin grave, ca muzica ușoară, de exemplu. Am cîntat la radio, am imprimat și mai imprim pentru Electrecord și televiziune, muzică de Temistocle Popa, Radu Serban... Am avut, recunosc, mari satisfacții în acest domeniu; sînt însă acestea incompatibile cu cele pe care mi le doresc în teatru? Nu cred. Ba, mărturisesc că teatrul „de greutate”, către care mi-am orientat dintr-un început pregătirea profesională, își vede, prin această aparentă evaziune în „zone minore”, mai de grabă lărgit orizontul lui de radiație, decît păgubit. Mă supără că sînt unori judecați exclusiv în funcție de ceea ce fac la televiziune, radio etc și nu în funcție de ceea ce aceste elemente „mass-media” sînt în măsură să rotunjească, să împlinescă realizările mele pe scena Teatrului „Nottara”. Am fost la Stratford-upon-Avon și la Londra invitat de Lawrence Harvey, cu care am turnat filmul *Bătălie pentru Roma*. Cu acest prilej am văzut zgomotos discutatul spectacol *Hear*. Nu sînt eu cel chemat să calific, în substanța lui, spectacolul. Dar dincolo de ceea ce spune, nu mă pot opri să notez importanța pe care spectacolul o pune pe *varietatea* mijloacelor și resurselor artistice ale actorilor. Am înțeles aici, mai bine ca oricînd, ce vrea să zică *actor total*; i-am văzut făcînd *perfect* de toate: cîntînd, dansînd, „umblînd în mîini”, stăpînind secretele pantomimei, interpretînd cu desăvîrșită mobilitate și alternînd într-un timp record, într-o neșpus de largă suită, felurite personaje. Cred că noi înțelegem încă prea puțin asemenea *totală* desăvîrșire a actorului. De aceea și tratăm, poate, cu ușurătate, cînd nu cu prejudecăți sau reacredință, încercările noastre, ale actorilor, de a ne familiariza cu mai multe instrumente.

Pentru stagiunea viitoare am nădejdea să fiu distribuit într-o comedie. Așa cel puțin m-a lăsat să întrevăd directorul meu. De la un mare rol tragic, la unul de mare vervă comică: e perspectiva unei experiențe care mă încîntă.

